

Advies aanleidingen vervolgonderzoek bodem In welke situaties kan onder de Omgevingswet vervolgonderzoek gevraagd worden

Aan:	Gemeenten en Omgevingsdiensten in Gelderland
Opgesteld door:	GOO-werkgroep implementatie Omgevingswet (een sub-werkgroep heeft dit advies gemaakt, dat is vastgesteld in de GOO-werkgroep implementatie Omgevingswet).
Datum:	30 januari 2025
Status:	In het GOO werken betrokken overheid-organisaties in Gelderland samen aan adviezen die zijn bedoeld als hulpmiddel voor de praktijk

Inleiding

Met de Omgevingswet is de wijze waarop naar bodemverontreinigingen wordt gekeken veranderd. De focus is verschoven van de aanpak van een geval van ernstige bodemverontreiniging naar een door milieubelastende activiteiten en humane risico's gestuurde aanpak. Daarmee is ook de aanleiding veranderd voor het uitvoeren van een vervolgonderzoek n.a.v. de resultaten van een verkennend onderzoek. De activiteit, al of niet in combinatie met de resultaten van uitgevoerd bodemonderzoek, bepaalt of vervolgonderzoek noodzakelijk is.

Omdat de wetgeving veranderd is, is de vraag in welke situaties bij ingediende bodemonderzoeken, vervolgonderzoek gevraagd kan worden. In deze notitie worden daar handvatten voor aangeboden. We kunnen de volgende aanleidingen voor vervolgonderzoek onderscheiden:

- Bij bouwen op een bodemgevoelige locatie
- Bij het eindonderzoek na beëindiging van een milieubelastende activiteit
- Bij de milieubelastende activiteit graven onder en boven de I-waarde
- Bij bodemgevoelige locaties zonder dat sprake is van een activiteit
- Als er mogelijk sprake is van een toevalsvondst
- Bij de milieubelastende activiteit saneren

Op deze aanleidingen wordt hieronder nader ingegaan.

Daarnaast kan in een aantal situaties altijd vervolgonderzoek gevraagd worden:

- Als met het verkennend onderzoek de onderzoeksvragen van de NEN 5725 niet volledig beantwoord zijn.
- Als tijdens het verkennend onderzoek geen representatieve samenstelling van het mengmonster heeft plaatsgevonden (bijvoorbeeld onjuiste samenvoeging van monsters terwijl de gradatie bijmenging dit niet rechtvaardigt).
- Als de resultaten aanleiding geven om een mengmonster uit te splitsen (bijvoorbeeld als er sprake is van grote verschillen in resultaat tussen de mengmonsters).
- Als de POV daartoe aanleiding geeft (bij overschrijding van de signaleringswaarde in het grondwater). Dan moet worden vastgesteld of de verontreiniging in het grondwater kan worden gerelateerd aan een verontreinigingsbron in de vaste bodem. In dat geval is in de POV opgenomen dat de situatie met een nader bodemonderzoek in beeld moet worden gebracht.

Bouwen op een bodemgevoelige locatie

Van de bodemgevoelige locatie moet worden bepaald of de toelaatbare kwaliteit wel of niet wordt overschreden. Er is sprake van een overschrijding van de toelaatbare kwaliteit als voor ten minste één stof (uitgezonderd asbest) de gemiddelde gemeten concentratie in meer dan 25 m³ bodemvolume hoger is dan de interventiewaarde bodemkwaliteit of de in het Omgevingsplan vastgelegde toelaatbare kwaliteit. Vervolgonderzoek is noodzakelijk als niet is bepaald of dit volumecriterium wordt overschreden.

Eindsituatieonderzoek

Bij het beëindigen van een milieubelastende activiteit moet vastgesteld worden of de activiteit invloed heeft gehad op de bodemkwaliteit. Als de eventuele verontreiniging volledig ongedaan wordt gemaakt is vervolgonderzoek niet noodzakelijk. Als wordt afgeweken van volledig herstel, kan gevraagd worden om de verontreiniging verder in beeld te brengen (zorgplicht).

Milieubelastende activiteit graven (graafvolume > 25m³)

Vastgesteld moet worden of er sprake is van overschrijding van de I-waarde. Dit bepaalt namelijk welke regels van toepassing zijn (die van groter dan I-waarde of die van kleiner dan I-waarde). Verder moet worden vastgesteld of er sprake is van lagen met een verschillende bodemkwaliteit. Dit ten behoeve van het gescheiden ontgraven en weer terug plaatsen bij tijdelijke uitplaatsing en ten behoeve van de verdere verwerking van de ontgraven grond bij afvoer. Aanvullend onderzoek kan gevraagd worden als van het te ontgraven volume de kwaliteit niet volledig bekend is.

Bodemgevoelig gebruik en toevalsvondst

Vastgesteld moet worden of er sprake is van actuele humane risico's bij het gebruik. Indien een verkennend onderzoek aanwijzingen geeft voor overschrijding van de toelaatbare kwaliteit kan gevraagd worden de bodemgevoelige locatie of de locatie van de toevalsvondst nader te onderzoeken.

Milieubelastende activiteit saneren

De milieubelastende activiteit is van toepassing als de verontreiniging voldoende in beeld is om te kunnen toetsen of er sprake is van overschrijding van de toelaatbare kwaliteit voor het gebruik van de locatie. Deze beoordeling kan plaatsvinden o.b.v. een verkennend onderzoek. Een vervolgonderzoek kan gewenst zijn om een goed plan te maken voor het saneren van de verontreiniging. Dit is namelijk afhankelijk van de saneringsmethode (bij de methode afdekken minder relevant).

Contact

Bij vragen kunt u contact opnemen met de GOO-werkgroep Implementatie Omgevingswet via GOO@gelderland.nl.